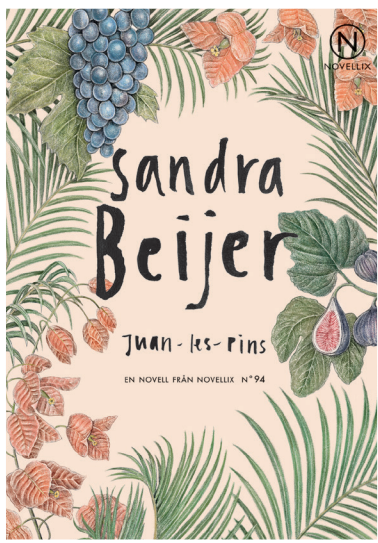

CARL JOHAN MARKSTEDT

LÄRARHANDLEDNING

INTRODUKTION

LEDTRÅDAR

Skapa förståelse och väck förväntningar genom att studera novellens titel, omslag, baksidestext och författarpresentation.

- **Titel.** Vilka tankar väcker titeln? Slå gärna upp *Juan-les-Pins*. Var ligger det och vad är det för plats?
- **Baksidestext.** Baksidestexten är ett kortare utdrag ur novellen. Vad är det som sker i utdraget? Vilka personer handlar det om och hur är stämningen mellan dem? Vilka frågor väcker utdraget?
- **Författarpresentation.** På omslagets insida finns en presentation av Sandra Beijer. Hur beskrivs hon? Vad handlar hennes böcker om?
- **Dina förväntningar.** Vad verkar *Juan-les-Pins* handla om? Vad hoppas du att läsningen ska ge dig?

MAKT

Vilken makt har vi att påverka människor i vår omgivning? Hur kan vi med ord och handlingar stärka andra? Hur kan vi med ord och handlingar sänka andra?

SAMTALA OM TEXTEN

INNEHÅLL

1. Vad handlar novellen om? Sammanfatta i ett par meningar.
2. Under hur lång tid utspelar sig novellen?
3. Vilken bild får du av högstadieskolan? Hur är stämningen där?
4. Beskriv berättarjaget och hennes två kompisar, Elin och Milou. Hur ser deras relation ut? Vad har de för relation till övriga klassen?
5. Vad är det för resa de planerar att göra? Hur förbereder de sig? Hur hoppas de att resan ska bli?
6. Ge exempel på hur killarna på olika sätt trakasserar de tre tjejerna.
7. Hur gör tjejerna för att klara av det de utsätts för? Vad har de för strategier?
8. Hur reagerar lärarna på det som sker?
9. Vad är det som händer sista veckan före sommarlov?
10. Hur har tjejernas inställning till resan förändrats i slutet av novellen jämfört med i början? Vad beror det på?

HUR ÄR NOVELLEN SKRIVEN?

1. Vad har novellen för berättarperspektiv: Vem är berättare och ur vems perspektiv skildras händelserna?
2. Beskriv novellens uppbyggnad: Hur inleds den? Vad är det som driver handlingen framåt? Finns det någon vändpunkt? Hur slutar novellen?
3. "Deras händer knutna i mina" (s. 4) är ett exempel på en formulering som fångar tjejernas enighet och starka gemenskap. Vilka fler kan du hitta? Jämför med de sista två sidorna i novellen – hur beskrivs tjejerna och deras relation där?

EGNA TANKAR

1. Varför berättar inte tjejerna för någon vuxen om det som händer? Vad tycker du att de borde göra?
2. Vad tror du kommer att hända efter novellens slut? Hur kommer resan att bli? Vad? Varför?

HÄRSKARTEKNIKER

– avslutande diskussionsövning

Tjejerna gör vad de kan för att undvika Peter, Ahmed, Markus och Robin. Men att helt undslippa dem är omöjligt. Ett förslag är att diskutera den mobbning och makttutövning som tjejerna utsätts för med utgångspunkt i begreppet härskartekniker. Det är ett samlingsbegrepp som syftar på ett antal strategier som en person eller grupp kan använda för att utöva makt över andra. Den norska professorn i socialpsykologi, Berit Ås, har identifierat sju härskartekniker:

1. Osynliggörande = att ignorera någon.
2. Förlöjligande = att framställa någon som löjlig eller oviktig.
3. Undanhållande av information = att utestänga någon från inflytande genom att inte dela med sig av information.
4. Dubbelbestraffning = att skuldbelägga en person oavsett vad denna gör.
5. Påförande av skuld och skam = att få någon att skämmas och känna skuld.
6. Objektifiering = att kommentera någons utseende istället för att lyssna på denne.
7. Våld eller hot om våld = att utöva våld eller hota om att göra det.

Låt klassen hitta exempel på härskartekniker i novellen, alternativt plocka själv ut ett antal citat och låt eleverna diskutera vilka härskartekniker de tycker att citaten är exempel på. Följ upp med en diskussion om hur mobbing kan förebyggas och förhindras, och vad tjejerna, övriga klassen respektive deras lärare skulle kunna ha gjort annorlunda för att förändra situationen. Förslag på citat och härskartekniker:

- ”Ahmed får tag i min axel när han är framme vid oss och trycker till. Vi vinglar till, alla tre, innan jag faller framåt. Hakan slår i väggen med ett torrt ljud.” (s 6). Våld eller hot om våld.
- ”Hon får upp dörren med lätthet och ingen i klassrummet tittar på oss när vi går in” (s. 10)
Osynliggörande.
- ”Vi har inte ens sagt något men Robin drar ut sin stol och skjuter den närmare min, väser i mitt öra: – Håll käftenhållkäftenhållkäften” (s. 14).
Dubbelbestraffning.
- ” – Din jävla fitta, du ska dö. Robin får fatt i min handled och vrider den” (s 15) Våld eller hot om våld.
- ”Allt det som Robin skrev ut över korridorerna, människor som vek sig av skratt” (s. 22). Påförande av skuld och skam. Förlöjligande.

- ”Snygg-Jenny som frågade vilka vi trodde att vi var, hur vi kunde tro att vi var något. Att vi ens var något överhuvudtaget” (s. 22). Påförande av skuld och skam. Förlöjligande.

SKRIVUPPGIFTER

BREVET HEM. Hur blir egentligen språkresan i Juanles-Pins? Tänk dig att novellens berättarjag skriver ett brev hem till sina föräldrar efter ett par veckor. I sitt brev berättar hon om hur de har det, vad de gör på dagarna och helgerna, och hur stämningen är mellan de tre vännerna. Skriv brevet. Kom ihåg att inleda och avsluta med hälsningsfras.

DRÖMMARNA. De tre vännerna planerar och drömer om resan. Men när de väl sitter på flygbussen har allt förändrats. Vad är det som har hänt och hur kan man förstå det? Skriv ett blogginlägg där du först beskriver de förhoppningar tjejerna har på resan och därefter vad det är som sker sista veckan på sommarlovet. Avsluta med att diskutera dina egna tankar om det killarna gör och varför tjejerna påverkas så starkt av det.

MITT TIPS. Ett ungdomsmagasin vill trycka en novell i sin tidning. Du har precis läst *Juan-les-Pins* och bestämmer dig för att rekommendera den. Skriv ett brev till tidningens redaktion och berätta om novellen (handling, miljö, personer etc.) och förklara varför du tror att novellen passar unga läsare. Vilka tankar och frågor väcker novellen? Vad gör den intressant och angelägen? Kom ihåg att inleda och avsluta med hälsningsfras.

NOVELLANALYS. Gör en textnära analys av novellen. Utgå från "Samtala om texten"-frågorna när du gör din analys, men skriv en sammanhängande text där du väver samman dina svar.

OM JAG FÅR BESTÄMMA

Låt eleverna samla sina intryck av läsningen genom att laborera med novellens omslag och titel. Här är några förslag på uppgifter.

EN NY TITEL. Ge novellen en ny titel. Förklara varför din nya titel passar så bra till novellen, så som du läser och uppfattar den.

ETT NYTT OMSLAG. Gör ett förslag på ett nytt omslag. Teckna, måla eller gör ett collage. Du bestämmer själv om du vill utgå från stämningen i berättelsen, en central scen eller den övergripande handlingen när du gör ditt omslag.

EN NY BAKSIDESTEXT. På bokens baksida finns ett kort utdrag ur novellen. Välj ett eget utdrag på fem sex meningar som du tycker fungerar bättre som baksidestext.